

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Modelování a simulace

9. lekce

Michal Janošek

Základy teorie spojitéh dynanických systémů

- * Definice spojitého dyn. systému
- * Existence a jednoznačnost řešení spojitého dynamického systému
- * Stabilita řešení spojitého dynamického systému
- * Stabilita řešení lineárních dynamických systémů
- * Stabilita řešení nelineárních dynamických systémů

Definice spojitého dynamického systému a jeho řešení

- * matematická struktura
  - * otevřená množina, $\Omega \subset \mathbb{R}^n$ tzv. stavový prostor
  - * množina $\{f_1, f_2, \dots, f_n\}$ reálných funkcí definovaných na Ω
  - * soustavou obyčejných diferenciálních rovnic 1. řádu (pohybové rovnice)
$$\frac{dx_i}{dt} = f_i(x_1, x_2, \dots, x_n)$$
  - * kde $i = 1, 2, \dots, n$
  - * stavové proměnné $(x_1, x_2, \dots, x_n)$

Řešení spojitého dynamického systému

- * Okamžitý stav dynamického systému
  - * reprezentován v tomto stavovém prostoru bodem,
  - * jehož kartézské souřadnice odpovídají hodnotám jednotlivých stavových proměnných.
- * Řešením dynamického systému je množina reálných funkcí
  - * funkce jsou definovány na nedegenerovaném (obsahuje nekonečně mnoho bodů) otevřeném intervalu $T \subseteq \mathbb{R}$
  - * derivace jsou také definovány na intervalu T
  - * množina funkcí splňuje soustavu diferenciálních rovnic v každém bodě $t \in T$

$$\{x_1(t), x_2(t), \dots, x_n(t)\}$$

$$\frac{dx_i}{dt} = f_i(x_1, x_2, \dots, x_n)$$

Trajektorie spojitého dynamického systému

- * Křivky

$$C(t) = \{x_1(t), x_2(t), \dots, x_n(t)\}; \quad t \in T\}$$

- * určeny partikulárními řešeními daného dynamického systému
- * trajektorie (orbity)
- * množina všech trajektorií - fázový portrét
  - * kritické body
  - * periodické trajektorie

Použité obrázky